

## Taustadokument

### Avalik konsultatsioon enim puudust kannatavate isikute Euroopa abifondi (FEAD) vahehindamise kohta

#### Käesoleva avaliku konsultatsiooni eesmärk

Konsultatsiooni käigus soovitakse saada tagasisidet nii sidusrühmadelt, kes on seotud Euroopa abifondi programmiga enim puudust kannatavate isikute jaoks (FEAD) 28 ELi liikmesriigis kui ka laiemalt üldsuselt.

#### Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks

Euroopa abifond enim puudust kannatavate isikute jaoks (edaspidi FEAD) loodi 2014. aastal ning selle tegevus kestab aastani 2020.

FEADi toetuse eesmärk on aidata inimestel teha esimesed sammud vaesusest ja sotsiaalsest tõrjutusest välja pääsemiseks. FEAD aitab enim puudust kannatavaid isikuid, tegeledes nende kõige esmaste põhivajaduste rahuldamisega. Abifondi üldeesmärk on edendada sotsiaalset ühtekuuluvust ja suurendada sotsiaalset kaasatust, aidates seeläbi kaotada liidus vaesus. Selle tegevusega aidatakse kaasa vaesuse vähendamise eesmärgi saavutamisele kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020“, mille kohaselt on ette nähtud vähendada vähemalt 20 miljoni võrra nende inimeste arvu, kes elavad vaesuse ja sotsiaalses tõrjutuse ohus. Abifondi kitsam eesmärk on leevendada vaesuse kõige äärmuslikumaid vorme:

- andes mitterahalist toetust toidu- ja/või esmase materiaalse abi näol enim puudust kannatavatele isikutele ja
- pakkudes sotsiaalse kaasamise meetmeid enim puudust kannatavate isikute sotsiaalseks integreerimiseks.

#### Toidu- või materiaalne abi (I tüüpi programmid)

Selle programmi alla kuuluvad toit, riided ja muud isiklikuks kasutamiseks mõeldud hädavajalikud esemed (nt kingad, seep ja šampoon). Neid kaupu jagatakse enim puudust kannatavatele isikutele liikmesriikide valitud partnerorganisatsioonide kaudu. Abifondist võib toetada meetmeid, mis seonduvad toiduannetuste kogumise, transpordi, ladustamise ja jaotamisega. Samuti võib abifondist toetada kaasnevaid meetmeid, mis lisanduvad toidu- ja/või esmase materiaalse abi pakkumisele (nt pädevate talituste juurde suunamine, psühholoogiline tugi ja ravi).

#### Sotsiaalne kaasatus (II tüüpi programmid)

FEAD rahastab **sotsiaalse kaasamise meetmeid väljaspool tööturumeetmeid**, mis hõlmavad mitterahalist, mittemateriaalset abi, (nt juhendamine ja toetus, et aidata inimestel vaesusest välja pääseda). Mõnes riigis (Saksamaa, Taani, Madalmaad, Rootsi) on sellised sotsiaalse kaasamise meetmed eakate, kodutute ja rändajate lõimimiseks peamised tegevusvaldkonnad, mida FEAD toetab.

FEAD edendab liidu tasandil vastastikust õppimist, võrgustike loomist ja heade tavade levitamist seoses enim puudust kannatavatele isikutele mitterahalise abi andmisega.

Ajavahemikuks 2014–2020 on FEADile eraldatud üle 3,8 miljardi euro. Lisaks sellele peavad ELi liikmesriigid kaasrahastama oma riiklikku programmi vähemalt 15 % ulatuses.

Abifondi tegevus peab olema kooskõlas järgmiste FEADi määruses<sup>1</sup> sätestatud põhimõtetega:

- partnerluse põhimõte;
- naiste ja meeste võrdõiguslikkuse, soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel toimuva võrdse kohtlemise edendamise põhimõte;
- proportsionaalsuse põhimõte, võttes arvesse eraldatud toetuse suurust ja peamiselt vabatahtlikkuse alusel tegutsevate organisatsioonide piiratud haldussuutlikkust. See tähendab ka vajadust vältida liigsete haldusnõuete kehtestamist, mis lähevad ELi õigusaktides rangelt nõutavast sageli kaugemale (ülereguleerimine);
- enim puudust kannatavate isikute inimväärikuse austamise põhimõte.

**Üksikasjalikum teave FEADi kohta on kättesaadav aadressil:**

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1089&langId=en>

Muud ELi abifondid, millest toetatakse enim puudust kannatavaid isikuid:

- Euroopa Sotsiaalfond (ESF), mis toetab koolituste läbiviimist, töökoha otsimist ja sotsiaalse kaasatuse edendamist;
- Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (AMIF), mis on suunatud rändajatele;
- rahastamisvahend erakorralise abi andmiseks liidus, mis aitab kriisilukordadega toime tulla.

**Üksikasjalikum teave ESFi kohta on kättesaadav aadressil:**

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&langId=en>

**Üksikasjalikum teave AMIFI kohta on kättesaadav aadressil:**

[http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/asylum-migration-integration-fund/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/migration-asylum-borders/asylum-migration-integration-fund/index_en.htm)

**Rohkem teavet erakorralise toetuse andmise kohta liidus aadressilt:**

[http://ec.europa.eu/echo/what-we-do/humanitarian-aid/emergency-support-within-eu\\_en](http://ec.europa.eu/echo/what-we-do/humanitarian-aid/emergency-support-within-eu_en)

## Mõisted

Eurostati määratluse<sup>2</sup> kohaselt on suur materiaalne puudus olukord, kus inimeste elamistingimusi häirib tõsiselt vahendite puudumine ning nende suhtes kehtib vähemalt neli kitsikuse näitajat järgmisest üheksast: nad ei suuda i) tasuda üüri või kommunaalteenuste arveid, ii) hoida oma kodu piisavalt soojana, iii) tulla toime ootamatute kuludega, iv) ülepäeviti süüa liha, kala või samaväärseid

<sup>1</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määruse (EL) nr 223/2014 (mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks) artikkel 5.

<sup>2</sup> [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Material\\_deprivation](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Material_deprivation).

proteiinirikkaid tooteid, v) lubada endale nädala pikkust puhkust väljaspool elukohta, vi) soetada autot, vii) soetada pesumasinat, viii) soetada televiisorit või ix) soetada telefoni.

Strateegias „Euroopa 2020“ määratletud vaesuse ohu näitaja hõlmab inimesi, kelle kasutatav ekvivalentnetosissetulek jääb alla vaesuspiiri, milleks loetakse 60 % riigis kasutatavast keskmisest ekvivalentnetosissetulekust (pärast sotsiaalseid siirdeid)<sup>3</sup>.

### **Käesoleva konsultatsiooni sihtrühmad**

Konsultatsioonist on oodatud osa võtma kõik kodanikud ja organisatsioonid. Eelkõige oodatakse arvamusi sidusrühmadelt, kes olid FEADiga otse seotud (uuringus on küsimused, mida on kohandatud vastavalt sidusrühma osalusele):

- rakenduskavade juhtimisega seotud sidusrühmad: liikmesriigid, korraldusasutused/vahendusasutused, seirekomisjonis esindatud sotsiaal- ja muud partnerid;
- FEADi abi edasiandmisega seotud organisatsioonid (programmi abisaajad või projektipartnerid): riigiorganid, valitsusvälised organisatsioonid, omavalitsusüksused;
- abi lõppsaajad: FEADi toetust saavad üksikisikud.

Arvamusi oodatakse ka muudelt sidusrühmadelt:

- muud abi lõppsaajaid esindavad organisatsioonid (kodanikuühiskond), toidupangad ja muud organisatsioonid, kes tegelevad enim puudust kannatavate isikutega ELi, riikide või kohalikul tasandil, kuid ei ole FEADi programmidesse kaasatud või ei ole FEADi toetust taotlenud.

### **Konsultatsioonide ulatus**

Käesoleva konsultatsiooni eesmärk on saada teavet sidusrühmade ja laiema üldsuse seisukohtadest seoses uue programmiga, et viia lõpule FEADi programmi vahehindamine, mille eesmärk on hinnata FEADi asjakohasust, sidusust, tulemuslikkust, tõhusust ja ELi lisaväärtust, lihtsustada võimaluse korral programmi eeskirju ja vähendada halduskoormust.

[Hindamiskava](#) on avaldatud veebilehel „Sinu hääl Euroopas“.

### **Konsultatsiooni tulemused**

Konsultatsiooni tulemusi analüüsitakse ja nendest lähtuvalt koostatakse kokkuvõttev aruanne, mis avaldatakse tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi veebisaidil. Tulemusi kasutatakse ka selleks, et täiendada komisjoni talituste töödokumenti, kus esitatakse vahehindamise tulemused. Avalik konsultatsioon on algatatud selleks, et teha kindlaks, kas praeguse ja tulevase programmi töö käigus on vaja rakenduseeskirju ja rakendamistavasid muuta.

---

<sup>3</sup> [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe\\_2020\\_headline\\_indicators](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Europe_2020_headline_indicators).